

---

# האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

## מחברה מתועשת לחברה דיגיטלית - 71273

תאריך עדכון אחרון 27-08-2024

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: חקלאות - תכנית מיוחדת

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר ב'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: רחובות

מורה אחראי על הקורס (רכז): פרופ. עודד היילברונר

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: [oded.heilbron@mail.huji.ac.il](mailto:oded.heilbron@mail.huji.ac.il)

שעות קבלה של רכז הקורס: יום שני 11.00-12.00

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

זה עשרות שנים שאנו במערב עדים להכפשה קבועה של ההבנה והשיטה ההומניסטיות. אנו חיים בחברה שיכורת טכנולוגיה, אשר שמחה ששולטים בה ערכים של תועלתיות, מהירות, יעילות ונוחות - ואפילו מסוחררת מכך. המנטליות הטכנולוגית, שהפכה לתפיסת העולם המערבית, מורה לנו להעדיף שאלות מעשיות על שאלות של משמעות - לשאול לא אם הדברים אמיתיים או שקריים, טובים או רעים, אלא איך הם עובדים.

המכונות שלהן השתעבדנו, כולן מדהימות למדי, מייצגות את המתקפה הגדולה ביותר על היצור האנושי שהומצאה אי פעם: הן מנועים של פיזור מנטלי ורוחני, המרחיבים אותנו רק על ידי הפיכתנו לשטוחים. יש הוגים הטוענים כי הגידול הטכנולוגי יביא אותנו בקרוב אל מעבר לסופיות של גופנו ונפשנו, כך שכמו שאמר אחד מהם, לא יהיה עוד שום הבדל בין אדם למכונה.

גישה ביקורתית זו למכונות וטכנולוגיה והיבטים תרבותיים אחרים עומדים במרכז הקורס שינסה לבדוק גישות והיבטים שונים להמצאות, פיתוחים, שיטות ותהליכים טכנולוגיים למן המאה ה-19, עידן התיעוש, ועד היום. הקורס ינסה לענות על השאלה "כיצד הגענו הלום" ויסתיים בספקולציה עתידנית "מכאן לאן". שאלות וגישות אלו יבחנו בגישות השאובות מלימודי תרבות, היסטוריה, פילוסופיה ומדעי החברה.

מטרות הקורס:

בכוונת הקורס לתת בידי התלמידים כלים להבנת המקורות לשינויים הטכנולוגיים המהירים אותם אנו חווים

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

לתאר ולהבין תהליכים תרבותיים-תעשייתיים טכנולוגיים

דרישות נוכחות (%):

אין והשיעורים לא יוקלטו

שיטת ההוראה בקורס: הרצאה פרונטלית ודיון.

העלאת נושא אחד כל שיעור בצרוף קטעים חזותיים העוסקים באותו נושא.

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

נושאי הקורס

א. רקע וברור מתודולוגי

1. רוח וחומר, שמים וארץ, מדעי הרוח מדעי הטבע *téchnē i cultura*

2. שתי תרבויות-הויכוח בין Leavis ל- Snow

3. תרבות וטכנולוגיה-שאלת הקדמה והשיפור

4. היחס לתרבות וטכנולוגיה בתרבויות שונות

5. שם המשחק: מודרניות ומודרניזציה

- 
- ב. האדם והמכונה
1. מקרר, מכונת כביסה ושואב אבק: היבטים ג'נדרים
  2. פיתוחים טכנולוגיים: מלחמה כיוצרת טכנולוגיה
  3. רובוט-היבטים גופניים
- ג. מקרי מבחן באספקלריה היסטורית
1. רכבת
  2. הדפוס
  3. טלפון
  4. התמונה הנעה (קולנוע)
  5. טלביזיה
  5. חשמל
- ד. אפילוג:
1. אושוויץ והירושימה
  2. Facebook
  3. מדפסת תלת-מימדית

חומר חובה לקריאה:

ירון ג'אן, רעשי המודרניות  
יובל דרור, הפוליטיקה של הטכנולוגיה  
תמר אשר, מהטלגרף למחשב  
*ERIC SCHATZBERG, Technology: Critical History of a Concept, 2018, chp. 10-13*  
*"Introduction" Robert Friedel, A Culture of Improvement. Technology and the Western Millennium*

חומר לקריאה נוספת:

-

מרכיבי הציון הסופי:

הגשת עבודה מסכמת / פרויקט גמר / מטלת סיכום / מבחן בית / רפרט 100 %

מידע נוסף / הערות:

ציון סופי-הגשת עבודה  
ציון מיטיב לנוכחים ב 80% ויותר מן השיעורים